

30 Νοεμβρίου 2019

Κώστας Μπακογιάννης: «Δεν ξέρεις πόσο θα ήθελα να ζει ο πατέρας μου και να με έχει δει δήμαρχο της Αθήνας»

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#) / [Κοινωνιολογικά \(κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα\)](#)
/ [Συνεντεύξεις](#)

Ο δήμαρχος Αθηναίων Κώστας Μπακογιάννης αυτοβιογραφείται

ΓΙΑΝΝΗΣ ΠΑΝΤΑΖΟΠΟΥΛΟΣ Πηγή: www.lifo.gr

Γεννήθηκα στην Αθήνα το 1978 και η καταγωγή μου είναι από τη Βελωτά Ευρυτανίας. Μεγάλωσα στο κέντρο, στην οδό Στησιχόρου 5, όπου ζήσαμε μέχρι και λίγο μετά τη δολοφονία του πατέρα μου, και στη συνέχεια στο Καλλιμάρμαρο. Αυτό που θυμάμαι πολύ έντονα από τα παιδικά μου χρόνια, το «rosebud» μου, ήταν η μυρωδιά από το νυχτολούλουδο στην είσοδο της πολυκατοικίας. Ακόμα και σήμερα την αναζητώ, επειδή με συνεπαίρνει. Αυτήν τη μυρωδιά αλλά και τις βόλτες στον Εθνικό Κήπο.

- Στην εφηβεία, όλοι μας είμαστε επαναστάτες, με ή χωρίς αιτία. Αμφισβητούμε,

αποδομούμε, αποκαθλώνουμε με πολύ μεγάλη άνεση και, μάλιστα, θεωρούμε ότι το κάνουμε και με μεγάλη μαεστρία. Το ίδιο έκανα κι εγώ. Ήταν πάρα πολύ σημαντικό να κερδίσω την ελευθερία μου, συγκεκριμένα την ελευθερία του αυτοπροσδιορισμού. Γι' αυτό και έφυγα πολύ νωρίς από την Ελλάδα, σε ηλικία 16 ετών. Σπούδασα, δούλεψα και ολοκλήρωσα το διδακτορικό μου. Είχα ανάγκη να είμαι κάπου όπου κανείς να μη γνωρίζει, κανένας να μη νοιάζεται για την οικογένειά μου. Αυτή η αδιαφορία ήταν βάλσαμο, για να μπορέσω να σταθώ στα δικά μου πόδια. Έζησα δώδεκα χρόνια σε τέσσερις χώρες και έχτισα τον εαυτό μου. «Και το έργο σου, σα να 'ταν άλλος, κάμε», προτρέπει ο ποιητής.

- Ο Παύλος Μπακογιάννης, ως προσωπικότητα, ανήκει στην Ιστορία. Ευρύτερα γνωστός για τις αρχές και τις αξίες του, το έργο του και το παράδειγμά του. Όμως, για μένα ο Παύλος Μπακογιάννης ήταν ο πατέρας μου. Ο άνθρωπος που με έμαθε να βρίσκω το μονοπάτι, περπατώντας στο βουνό. Εκείνος που μου μετέδιδε το χαμόγελό του και με έμαθε να μη σκιάζομαι, να μη φοβάμαι. Εκείνο το «Πάμε, Κώστα - Πάμε, μπαμπά» ηχεί ακόμα στα αυτιά μου. Από τη μητέρα μου κρατώ τη λεβεντιά, την αγάπη και τον ρομαντισμό της. Μέσα της, ακόμη, αντιδρά πολλές φορές σαν ένα δεκαεξάχρονο κορίτσι που θέλει να αλλάξει τον κόσμο. Τυχερές οι εγγονές της, γιατί έχουν ένα σπουδαίο πρότυπο. 25.11.2019 Η Αθήνα πιο Χριστουγεννιάτικη από ποτέ - Στολισμός από μεγάλες εταιρείες και ιδρύματα που υιοθέτησαν δρόμους και περιοχές

Κανείς δεν θέλει μια πρωτεύουσα αποστειρωμένη. Δεν θα μας ταίριαζε άλλωστε. Αλλά δεν θέλουμε και μια Αθήνα μπάχαλο. Σκοπός μας είναι να μπορέσουμε να συνυπάρξουμε, ακόμα και αν διαφωνούμε. Το συν-ανήκειν είναι το ζητούμενο στην πόλη σήμερα.

- Στις 26 Σεπτεμβρίου του 1989 ξυπνήσαμε με την Αλεξία, όπως κάθε πρωί, και ετοιμαστήκαμε για το σχολείο. Εκείνο το πρωινό έγινε κάτι που σπάνια συνέβαινε. Ο πατέρας μας ήταν ήδη ξύπνιος και έφαγε μαζί μας πρωινό. Συνήθως, όταν ξυπνούσε, έφευγε αμέσως από το σπίτι για να πάει στο γραφείο. Όμως, εκείνη την ημέρα, για κάποιον απροσδιόριστο λόγο, φάγαμε όλοι μαζί πρωινό. Ύστερα, τον φιλήσαμε και τον χαιρετήσαμε. Θυμάμαι χαρακτηριστικά ότι του είπα πως ήταν αξύριστος. Μπήκαμε στο σχολικό λεωφορείο και στη διάρκεια της διαδρομής, μαζί με την αδερφή μου, ακούσαμε το όνομα του πατέρα μας.

- Ήταν η φωνή του Τέρενς Κουίκ που έλεγε ότι ο πατέρας μας έπεσε θύμα επίθεσης. Φτάσαμε στο σχολείο. Ο διευθυντής κι ένας καθηγητής, να 'ναι καλά όπου κι αν είναι, μας πήγαν στον «Ευαγγελισμό». Για αρκετή ώρα καθόμασταν σε

ένα σκοτεινό δωμάτιο. Μετά από λίγο, η μητέρα μου μας είπε ότι ο πατέρας μας δεν τα κατάφερε να ζήσει. Ξέρεις κάτι όμως; Ποτέ δεν αισθάνθηκα «θύμα». Ποτέ δεν επέτρεψα στον εαυτό μου να αισθανθεί κάτι το «ιδιαιτέρο». Και βεβαίως δεν προσποιούμαι πως έχω καταφέρει να αναμετρηθώ μ' αυτή την απώλεια. Δεν νομίζω ότι κανείς απ' όσους έχουμε χάσει έναν τόσο αγαπημένο μας άνθρωπο μπορεί πραγματικά ποτέ να κλείσει μια τέτοια πληγή. Δεν ξεπερνιέται. Απλώς, μαθαίνεις να ζεις μ' αυτό.

Ο Παύλος Μπακογιάννης, ως προσωπικότητα, ανήκει στην Ιστορία. Ευρύτερα γνωστός για τις αρχές και τις αξίες του, το έργο του και το παράδειγμά του. Όμως, για μένα ο Παύλος Μπακογιάννης ήταν ο πατέρας μου. Ο άνθρωπος που με έμαθε να βρίσκω το μονοπάτι, περπατώντας στο βουνό. Εκείνος που μου μετέδιδε το χαμόγελό του και με έμαθε να μη σκιάζομαι, να μη φοβάμαι.

- Για πάρα πολλά χρόνια όλοι μας είχαμε μυθοποιήσει αυτή την τρομοκρατική οργάνωση. Επικρατούσαν ατελείωτες θεωρίες συνωμοσίας και γράφονταν άπειρες ανοησίες για τη 17η Νοέμβρη. Αλλά η σύλληψή τους αποκάλυψε τη μικρότητά τους. Κάτι ανθρωπάκια που ξεχείλιζαν από μίσος. Στο δικαστήριο, αυτό που μου έκανε τη μεγαλύτερη εντύπωση ήταν όταν κοίταξα τον Δημήτρη Κουφοντίνα στα μάτια. Συνειδητοποίησα ότι οι ιδεολογίες, ακόμα και οι ιδεοληψίες, ήταν προφάσεις και άλλοθι. Πρόκειται για έναν άνθρωπο ανισόρροπο, διαταραγμένο και ψυχοπαθή. Έναν από τους μεγαλύτερους κατά συρροή δολοφόνους στην ιστορία της χώρας, που όχι μόνο δολοφονούσε πισώπλατα τα θύματά του, δίνοντας ακόμα και χαριστικές βολές, αλλά μετά έβγαине να το γιορτάσει. Κάποιες φορές, μάλιστα, καθόριζε το πότε θα δολοφονήσει κάποιον με βάση το πρόγραμμα των διακοπών του.

- Δέκα χρόνια στην αυτοδιοίκηση, έχω μάθει πως, αν θες να πετύχεις, χρειάζεσαι πολλή λογική αλλά και λίγη τρέλα. Στην Αθήνα η δοσολογία αλλάζει. Θέλει περισσότερη τρέλα. Καλείσαι να αντιμετωπίσεις κατεστημένες αντιλήψεις, αβελτηρίες και αυτοματισμούς που κρατάνε την πόλη σε ομηρία. Και, ταυτόχρονα, να παλέψεις με νοοτροπίες που έχουν βαθιές ρίζες. Νομίζουμε πως, επειδή ο καθένας μας βολεύεται και κάνει τη δουλίτσα του, όλοι κάτι κερδίζουμε. Στ' αλήθεια, όμως, όλοι χάνουμε. Και χάνουμε πολλά. Πάνω απ' όλα, λοιπόν, χρειάζεται γερό στομάχι. Υπομονή και επιμονή. Και δουλειά. Δουλειά. Δουλειά. Από το πρωί μέχρι το βράδυ, επτά ημέρες την εβδομάδα, αδιάκοπα. Αυτό κάνουμε και το κάνουμε με μια παιδικότητα, χαρά, ενθουσιασμό και πίστη. Σιγά-σιγά, κάτι αλλάζει. Κι ας είναι ένα πλακάκι στην πλατεία Συντάγματος. Ούτε τους πρόποδες του βουνού δεν έχουμε πατήσει, όμως, ακόμα. Και η κορυφή θέλει δρόμο.

- Η Αθήνα είναι μια ζωντανή πόλη, η οποία εξελίσσεται, αλλάζει και προοδεύει. Θέλουμε μια πρωτεύουσα που να μην είναι υπερήφανη μόνο για το αρχαίο της μεγαλείο αλλά και για τον σύγχρονο εαυτό της. Σταδιακά, βγαίνουμε από την κρίση. Περάσαμε δέκα πάρα πολύ δύσκολα χρόνια. Ταλαιπωρηθήκαμε. Η πόλη «μάτωσε». Τα σημάδια είναι ακόμη έντονα και ορατά. Όμως η Αθήνα στάθηκε

όρθια. Οι Αθηναίοι την κράτησαν όρθια. Όπως λέει και ο The Boy: «Αθήνα, σ' αγαπάω να της λες». Αυτή είναι η δύναμή της.

- Ο δήμος έχει πλέον έναν νέο ρόλο σε μια νέα εποχή. Καλείται να λειτουργήσει ως καταλύτης μιας ευρύτερης συμμαχίας ανθρώπων, πέρα και πάνω από κόμματα και ιδεολογίες. Μιας συμμαχίας που θα μεταμορφώσει την πόλη. Με συμπράξεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Με τη βοήθεια ιδρυμάτων, συλλόγων και σωματείων. Με τη στήριξη των δημοτών. Όσων νοιάζονται, πονάνε και αγαπάνε την Αθήνα. Για να μην αισθάνεται κανείς και σε καμία γειτονιά αόρατος και ξεχασμένος αλλά αναπόσπαστο κομμάτι της πόλης. Η Αθήνα είναι μια αλυσίδα με πάρα πολλούς κρίκους. Είναι τόσο δυνατή όσο ο πιο αδύναμος κρίκος της. Η αισθητική; Μα, είναι υποκειμενική. Και ενέχει κάποια στοιχεία ελιτίστικα, τα οποία εμένα με απωθούν. Το χρώμα, τον ήχο, την αίσθηση της πόλης, τα δίνουν οι άνθρωποι.

- Το μεγάλο στοίχημα για εμάς είναι να επανασυνδέσουμε όχι μόνο λειτουργικά αλλά και νοηματικά το Σύνταγμα με την Ομόνοια και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Να γεφυρώσουμε αυτό το χάσμα που υπάρχει σήμερα στην πόλη. Είναι μια δυσάρεστη πραγματικότητα το γεγονός ότι ολόκληρες περιοχές του κέντρου έχουν αφεθεί και εγκαταλειφθεί. Η Ομόνοια έχει γίνει ένα νοητό τείχος που χωρίζει την Αθήνα στα δύο.

Το μεγάλο στοίχημα για εμάς είναι να επανασυνδέσουμε όχι μόνο λειτουργικά αλλά και νοηματικά το Σύνταγμα με την Ομόνοια και το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Φωτο: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO

- Το πρότζεκτ του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, η ενοποίησή του, δηλαδή, με τα ιστορικά κτίρια του Μετσοβίου και απέναντι του Ακροπόλ, είναι ίσως το μεγαλύτερο έργο που μπορεί να γίνει στην Αθήνα τον 21ο αιώνα. Είναι αντίστοιχο με την ενοποίηση αρχαιολογικών χώρων και τις παρεμβάσεις που έγιναν, ειδικά το πρώτο μισό του 20ού αιώνα, στην Πλάκα και στο Θησείο, και στο Ζάππειο τον 19ο αιώνα. Απαιτούνται όμως γενναίες αποφάσεις. Εδώ δεν χωράνε ημίμετρα, ούτε μπορεί να γίνει μια μικροπολιτική, κοντόφθαλμη διαχείριση του ζητήματος. Ή άλλη μια διευθέτηση. Απαιτεί τολμηρές πρωτοβουλίες και είμαι αισιόδοξος ότι θα τις δούμε να δρομολογούνται.

- Στα Εξάρχεια, όσες φορές κι αν χρειαστεί, θα ξαναπάμε. Όπως και σε όλη την Αθήνα. Ο μεγαλύτερός μας εχθρός είναι αυτό το αίσθημα της ματαιότητας. Καθαρίζουμε ένα άγαλμα και λένε: «Έλα, μωρέ, θα το βρομίσουν ξανά». Το ίδιο και σε πολλά άλλα σημεία. Ας δούμε, όμως, ποιος θα κουραστεί πρώτος. Αυτοί που βανδαλίζουν ή εμείς που καθαρίζουμε; Συνεχίζουμε, λοιπόν. Σε όλη την πόλη. Ο δήμος δεν μπορεί να δεχτεί ότι υπάρχουν Αθηναίοι διαφορετικών ταχυτήτων. Πως

κάποιοι απολαμβάνουν καλύτερες υπηρεσίες και καλύτερες υποδομές από κάποιους άλλους. Γίνεται μια πολύ συστηματική δουλειά. Απελευθερώνονται κτίρια και αποδίδονται όχι μόνο στους ιδιοκτήτες τους αλλά στις γειτονιές και στην πόλη. Προφανώς, κανείς δεν θέλει μια πρωτεύουσα αποστειρωμένη. Δεν θα μας ταίριαζε άλλωστε. Αλλά δεν θέλουμε και μια Αθήνα μπάχαλο. Σκοπός μας είναι να μπορέσουμε να συνυπάρξουμε, ακόμα και αν διαφωνούμε. Το συν-ανήκειν είναι το ζητούμενο στην πόλη σήμερα.

- Προσωπικά, θεωρώ ότι θα έχω πετύχει, όταν δεν θα θυμούνται εμένα ή εμάς αλλά τη δουλειά μας. Όταν πάψουμε να λογομαχούμε για το αν ο δήμαρχος είναι καλός ή κακός αλλά για το εάν το έργο είναι σωστό ή λάθος, θετικό ή αρνητικό.

- Για την οικογενειοκρατία, την απάντηση θα τη δώσει η ίδια η ζωή σε τέσσερα χρόνια από σήμερα. Αν θα έχω ανταποκριθεί στις προσδοκίες των Αθηναίων, τιμώντας την εμπιστοσύνη τους. Για να μην ξεχνιόμαστε, όλοι μας είμαστε προσωρινοί. Ερχόμαστε και φεύγουμε. Στην είσοδο του δημαρχείου μπορείς να δεις όλα τα ονόματα όσων έχουν διατελέσει δήμαρχοι. Απ' αυτούς, λίγοι είναι εκείνοι που ακόμα θυμόμαστε. Αυτό που μετρά είναι τι αφήνεις πίσω σου. Και κρίνεσαι από τη διάρκεια. Δεν τρέχω κατοστάρι, τρέχω μαραθώνιο. Έτσι έγινε και στο Καρπενήσι. Έτσι και στην Περιφέρεια Στερεάς Ελλάδας. Από το αποτέλεσμα θα κριθώ.

- Ο Κυριάκος Μητσοτάκης αποδεικνύει ήδη, από τους πρώτους μήνες, ότι θα είναι ένας πάρα πολύ καλός πρωθυπουργός, διότι τον ενδιαφέρει η ουσία. Είναι στοχοπροσηλωμένος, συστηματικός και μεθοδικός. Για εμάς, σύμμαχός μας είναι αυτός που είναι δίπλα μας στον αγώνα που δίνουμε για τους Αθηναίους. Όποιος θέλει και όποιος δίνει λύσεις για τη ζωή στην Αθήνα. Όποιος, όμως, θέσει εμπόδια σε αυτή την προσπάθεια θα μας βρει απέναντι, και με σκληρό τρόπο. Γιατί ο δήμος δεν ανήκει στον δήμαρχο και δεν είναι του Μπακογιάννη. Ο δήμος είναι των Αθηναίων, πέρα από κόμματα και ιδεολογίες.

- Είμαι ασύλληπτα υπερήφανος για τη Σία. Παρουσιάζει το κεντρικό δελτίο ειδήσεων τα τελευταία δεκατρία χρόνια. Η ίδια έχει αποδείξει, και το αποδεικνύει καθημερινά, ότι ασκεί το λειτούργημα της δημοσιογραφίας με πάθος και ότι υπερασπίζεται όχι μόνο την ανεξαρτησία αλλά και την αξιοπρέπειά της. Ο καθένας μας κάνει τη δουλειά του. Αυτά τα θέματα είναι πάρα πολύ ξεκάθαρα. Και είναι απόλυτα διακριτά. Άσε που θα είναι η πρώτη που θα μου κάνει κριτική, αυστηρή. Το χειρότερο είναι πως κατά πάσα πιθανότητα θα έχει δίκιο.

- Η πρώτη φορά που γνωριστήκαμε ήταν όταν ήμουν υποψήφιος δήμαρχος Καρπενησίου, το 2010, και με πήραν τηλέφωνο από τον ΣΚΑΪ για να δώσω

συνέντευξη στη Σία Κοσιώνη. Τότε ήμουν 32 ετών και, όταν με πήραν για να βγω στον αέρα, έτρεμα σαν το ψάρι. Η Σία έκανε έναν πρόλογο γεμάτο ειρωνεία περί οικογενειοκρατίας. Η αλήθεια είναι ότι με πέρασε πριονοκορδέλα. Βγήκα από τη συνέντευξη δαρμένος. Αυτή ήταν η πρώτη μας επαφή. Μετά από χρόνια γνωριστήκαμε κοινωνικά. Το ένα έφερε το άλλο και φτιάξαμε τον δικό μας κόσμο με πρώτη ύλη την άφθονη αγάπη.

Προσωπικά, θεωρώ ότι θα έχω πετύχει, όταν δεν θα θυμούνται εμένα ή εμάς αλλά τη δουλειά μας. Όταν πάψουμε να λογομαχούμε για το αν ο δήμαρχος είναι καλός ή κακός αλλά για το εάν το έργο είναι σωστό ή λάθος, θετικό ή αρνητικό.

Φωτο: Πάρις Ταβιτιάν/LIFO

- Την πιο δύσκολη ερώτηση μού την έχει κάνει ο γιος μου, όταν με ρώτησε γιατί χωρίσαμε με τη μητέρα του. Ο μεγαλύτερός μου φόβος; Όλοι οι γονείς μια σκέψη δεν αντέχουμε: να πάθουν κάτι τα παιδιά μας. Κατά τα άλλα, το συναίσθημα του φόβου μού είναι ξένο. Γι' αυτό και στα 24 μου επέλεξα να πάω αλεξιπτωτιστής στις Ειδικές Δυνάμεις. Άλλωστε, ο βρεγμένος τη βροχή δεν τη φοβάται.

- Η κινητήρια δύναμή μου είναι οι άνθρωποι αυτής της πόλης. Αισθάνομαι ότι οι Αθηναίοι και οι Αθηναίες μού πρόσφεραν απλόχερα και πολύ γενναιόδωρα την τιμή, μου έδωσαν την ευκαιρία μιας ολόκληρης ζωής. Να αλλάξουμε αυτή την

πόλη. Αυτό σε ενεργοποιεί αλλά και σε κρατά ξύπνιο τη νύχτα.

- Η ευτυχία, κατά πάσα πιθανότητα, είναι κάτι που αντιλαμβάνεσαι όταν το χάνεις. Είναι οι στιγμές, αλλά και οι ανάσες που κλέβεις. Η μεγαλύτερη επανάσταση για μένα είναι να διεκδικείς την ελευθερία σου. Ελευθερία είναι να σπας και τοίχους. Να τα βάζεις με τα στερεότυπα και να αμφισβητείς δόγματα. Πολλές φορές, όλα αυτά τα χρόνια, αισθάνομαι ότι περπατώ σε ένα τεντωμένο σχοινί, είτε γιατί δεν μου αρέσει να μου ράβουν ιδεολογικά ή πολιτικά κοστούμια είτε γιατί δεν μπαίνω εύκολα στα κουτάκια κάποιων.

- Είμαι εξίσου υπερήφανος τόσο για τους παππούδες όσο και για τις γιαγιάδες μου. Ο ένας μου παπούς ήταν παπάς, σε ένα μικρό χωριό στην Ευρυτανία. Ο άλλος διετέλεσε πρωθυπουργός της χώρας. Όμως και οι δύο ήταν σε συνεχή επαφή με ανθρώπους και είχαν ένα κοινό στοιχείο. Θεωρούσαν πολύ σημαντικό να αγαπάς τους ανθρώπους, να τους προσφέρεις τον καλύτερό σου εαυτό για να στον προσφέρουν και εκείνοι. Δύο πολύ διαφορετικοί άνθρωποι, οι οποίοι με δίδαξαν, ο καθένας με τον τρόπο του, το πιο ουσιαστικό, τη δύναμη της κατανόησης και της συγχώρεσης. Την αξία της ενσυναίσθησης. Προσπαθώ κι εγώ να το κάνω πράξη.

- Το καταφύγιό μου είναι η αγκαλιά των αγαπημένων μου. Ο άνθρωπος είναι αποτέλεσμα των επιλογών του, των λαθών του και των συγκρούσεών του. Δεν έχω νιώσει ποτέ την πληρότητα, ούτε την αποζητώ. Όταν νιώθεις πλήρης, επαναπαύεσαι. Δεν ξέρεις πόσο θα ήθελα, για παράδειγμα, να ζει ο πατέρας μου και να με έχει δει δήμαρχο της Αθήνας. Υποθέτω πως θα γελούσε. Θα τον διασκέδαζε. Αν ζούσε, όμως, ο πατέρας μου, δεν θα ήμουν δήμαρχος. Ίσως θα έκανα κάτι εντελώς διαφορετικό. Και, ποιος ξέρει, πιθανόν τότε να είχα βρει και την πληρότητα.

- Δεν είμαι άνθρωπος που θυμώνει ή χάνει εύκολα την ψυχραιμία του. Στη ζωή ισχύει μια πολύ ωραία έκφραση που έχουμε στο Καρπενήσι: «Το ήρεμο ποτάμι τρυπάει το βουνό». Μια φράση για τη ζωή; Ένας κώδικας που ανακάλυψα σ' ένα υπέροχο βιβλίο: «Ν' αγαπάς, ν' αγωνίζεσαι και να ξεχνάς».

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην έντυπη LiFO

Πηγή: lifo.gr